

GRADANSKI

Ponos

Piše: Daliborka Uljarević

Bilo bi poštenije da nam onda potpredsjednik Vlade zadužen za politički sistem da je njega i njegove kolege sramota sjedati ili šetati sa pederima i lezbejkama i onima koji ih podržavaju.

Neke teme nijesu popularne. Upravo zato je obaveza svih nas koji se ne osjećamo kao diskriminisane manjine da otvaramo te teme, da na njima insistiramo kada i oni kojih se to direktno tiče ne mogu. Zbog nas koliko i zbog njih. Jer nikad ne znate da li ćete i vi sami sutra biti neka manjina kojoj je potrebna podrška i ohrabrenje.

Danas je u Podgorici trebala biti održana prva Povorka ponosa kojom bi se promovisala toliko nedostajuća tolerancija prema drugosti, jednakosti i nedjeljivosti ljudskih prava u našem društvu.

Taj događaj je odložen. Nijesu se stekli neophodni politički i bezbjednosni uslovi. Prilog jazu između onog što slušamo od naših zvaničnika i djela koje to prate, a od lijepih riječi se ne živi, iako su uhu prijatne.

O ovoj temi je posljednjih mjeseci izrečeno mnogo. Često i sa neprimjerenom ostrašćenošću koja je prelazila u nesanksionisani govor mržnje, posebno tamo gdje su autori mogli ostati anonimni, pa je važno ukazati na nekoliko činjenica.

Ustav Crne Gore garantuje jednakost svih pred zakonom, bez obzira na njihove posebnosti, slobodu mirnog okupljanja, slobodu udruživanja i djelovanja, kao i primat međunarodnog prava kroz njegovu neposrednu primjenu kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva. Ono što se kroz organizaciju Povorku ponosa teži učiniti je zakonito, ustavom i međunarodnim dokumentima garantovano pravo naših građana, pripadnika jedne manjine – seksualne, ali i svih drugih koji kao većina mogu podržati tu manjinu.

No, slobodan izbor prosječnih građana nije i slobodan izbor donosilaca odluka. U demokratskim društvima ili onima koji streme da to budu, vlasti imaju obavezu da štite i unaprijeđuju vladavinu prava. To ne smije i ne može biti stvar njihovog ličnog hira, dobre ili loše volje, (ne)naklonosti prema nekom... Zna to i Vlada Crne Gore i zato ponavlja da organizatori imaju "snažnu političku podršku", "da je pružila znatno veći stepen institucionalne podrške od bilo koje vlade u regionu", itd. Praksa to kategorički demantuje.

Vlada Crne Gore ni njeni resorni organi nikada nijesu u pisanoj formi odgovorili ni na jedan dopis vezan za ovaj događaj organizatorima Povorku ponosa iz civilnog društva. Upravo kolege iz regiona ukazuju na značaj pisane komunikacije u pripremi ovih događaja, nesumnjivo visokog bezbjednosnog rizika.

Tokom pripreme Parade ponosa u Beogradu 2010. sedmično su održavani sastanci predstavnika civilnog društva i vlasti. U Crnoj Gori je za tri mjeseca došlo do dva sastanka. Na jednom, medijski propraćenom, sa predsjednikom LGBT Forum progres **Zdravkom Cimbalevićem** je razgovarao potpredsjednik Vlade **Duško Marković**, direktor Uprave policije **Veselin Veljović** i pomoćnica ministra za ljudska i manjinska prava **Blanka Radošević Marović**. Mnogo je toga obećano pred kamerama, a onda je obustavljena sva komunikacija. U međuvremenu je jedina otvorena linija ostala sa inspektorom u policiji zaduženim za ovo pitanje, **Darkom Kneževićem**.

LGBT Forum progres je tražio političke predstavnike. Ali, samo 4 dana pred održavanje najavljene Povorke zvanično je obaviješten je da će to biti državni službenici.

Da li je potrebno još dokaza da Vlada zapravo ne želi Povorku ponosa?

Uključenje političkih predstavnika, a ne državnih službenika, u organizaciju Povorke ponosa će biti mjerljiv indikator deklarativne političke podrške i neophodan korak u garantovanju bezbjednosti učesnika i njihovog dostojanstva. Uspjeh sličnih događaja je, u ovom turbulentnom regionu, bio vezan za takvu podršku. Tako su i u mnogo, u vezi sa ovim pitanjem, tolerantnijoj Sloveniji parade pomagali gradonačelnici, a na sam događaj dolazili i ministri unutrašnjih poslova kao službeni pokrovitelji. U Hrvatskoj su je podržavali bivši i sadašnji predsjednici, dok su ministri unutrašnjih poslova i saborski zastupnici aktivno učestvovali. U Srbiji, sa kojom volimo da se poredimo i da sebi upisujemo poene govoreći da smo napredniji, to je učinio ministar za ljudska i manjinska prava, a teško da bi je i bilo bez profesionalnog i političkog angažmana potpredsjednika Vlade i ministra unutrašnjih poslova.

Bilo bi poštenije da nam onda potpredsjednik Vlade zadužen za politički sistem kaže da je njega i njegove kolege sramota sjedati ili šetati sa pederima i lezbejkama i onima koji ih podržavaju. Bilo bi poštenije da kažu da to nije preovlađujuća volja njihovog biračkog tijela i da između partijskog interesa ili ličnih predrasuda naspram javnog interesa unaprijeđenja prava svih građana i profesionalnih obaveza biraju - bez dileme - ovo prvo. To nam, uostalom, odavno govori ministar **Ferhat Dinoša** i očito su manje gadljivi na druženje sa njim, takvim isključivim i homofobičnim, nego na uvažavanje onih građana koji ovim ili sličnim aktivnostima samo žele dobiti jednake šanse i tretman u našem društvu.

Odnos Vlade prema organizaciji Povorke ponosa je nastavak njene licimjerne politike, s tom razlikom da će ovo biti mnogima ovdje i prihvatljivo. Neke teme nijesu popularne. Upravo zato je obaveza svih nas koji se ne osjećamo kao diskriminisane manjine da otvaramo te teme, da na njima insistiramo kada i oni kojih se to direktno tiče ne mogu. Zbog nas koliko i zbog njih. Jer nikad ne znate da li ćete i vi sami sutra biti neka manjina kojoj je potrebna podrška i ohrabrenje.

Autorka je izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje (CGO).